

## **Curtea Supremă de Justiție** **ÎN CHEIERE**

*27 martie 2024*

*mun. Chișinău*

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată în componența:

Președinte – Țurcan Anatolie,

Judecători – Daguța Sergiu și Eremciuc Ghenadie,

examinând, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea recursului declarat de către procurorul în Procuratura de circumscriptie Bălți, Bodareu Octavian, prin care solicită casarea deciziei din 15 noiembrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, în cauza penală privindu-l pe

*Ciornea Alexandr, xxxxxxxxxxxx*

***Termenul de examinare:***

***instanța de fond:*** 29.06.2020 – 10.12.2021;

***instanța de apel:*** 29.12.2021 – 15.11.2022;

***instanța de recurs:*** 13.06.2023 – 27.03.2024.

Asupra recursului menționat, Completul de judecată

### **c o n s t a t ă :**

1. Prin sentința din 10 decembrie 2021 a Judecătorei Bălți, sediul Central Ciornea Alexandr a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, și în baza acestei Legi i-a fost stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 unități convenționale, ceea ce constituie sumă de 25000 (douăzeci și cinci mii) lei.

Prin aceeași sentință *Gudima Dmitri* a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, și i s-a aplicat pedeapsa cu amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, ceea ce constituie sumă de 25000 (douăzeci și cinci mii) lei. Ulterior, pedeapsa aplicată lui *Gudima Dmitri* a fost modificată prin decizia din 15 noiembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, însă care în privința numitului *Gudima Dmitri* nu a fost atacată și nu constituie obiect de examinare în prezenta procedura de recurs.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, instanța de fond, în fapt, a constatat că, Ciornea Alexandr, la 03.01.2020, aproximativ pe la orele 20:00, fiind împreună cu cet. Gudima Dmitri și deplasându-se pe str. Pușkin intersecție cu str. Chișinăului mun. Bălți, loc care prin destinația sa este oricând accesibil publicului și conștientizând caracterul social periculos al acțiunilor sale, în mod intenționat, încălcând normele morale de comportament în societate, în baza unei intenții huliganice unice, ca urmare a unui conflict spontan iscat cu Croto Alexandr, i-au aplicat ultimului mai multe lovituri corporale cu pumnii pe toată suprafața corpului, de la care victima a căzut la pământ, iar loviturile corporale au continuat cu picioarele.

Conform raportului de expertiză judiciară nr.xxx din 06.02.2020 la Croto Alexandr s-au depistat vătămări corporale ușoare.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, în drept, fapta inculpatului Ciornea Alexandr întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal - *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, cu aplicarea violenței asupra persoanelor de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, comis de două persoane.*

3. Legalitatea și temeinicia sentinței a fost contestată cu apel de către procurorul în Procuratura mun. Bălți, Cristina Cîrma, solicitând casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpații Ciornea Alexandr și Gudima Dmitri să fie recunoscuți vinoveți de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de 600 u.c. amendă pentru fiecare.

Își exprimă dezacordul cu soluția adoptată de instanța de fond în latura stabilirii pedepsei, indicând că partea acuzării greșit a orientat instanța de judecată la aplicarea pedepsei cu privire la amendă în mărime de 500 u.c. Or, cauza a fost examinată conform prevederilor art. 364<sup>1</sup> Cod de procedură penală, ca urmare inculpații beneficiind de reducerea cu 1/4 a limitelor de pedeapsă în cazul amenzii.

Limitele de pedeapsă cu amendă în cazul art.287 alin.(2) Cod penal, sunt de la 750 u.c. la 1350 u.c., ceea ce în conformitate cu prevederile art. 364<sup>1</sup> Cod de procedură penală - limita minimă la pedeapsă conform procedurii speciale neputând a fi coborâtă sub 563 u.c. la amendă.

4. Prin decizia din 15 noiembrie 2022 al Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, a fost admis, din alte motive decât cele invocate, cu casarea sentinței în cauză în latura pedepsei penale, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță după cum urmează:

*Ciornea Alexandr*, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, i se stabilește pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 600 (șase sute) unități convenționale, și se eliberează de executarea

pedepsei în baza art.2 al Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

*Gudima Dmitri*, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, i se stabilește pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 600 (șase sute) unități convenționale, și se eliberează de executarea pedepsei în baza art.2 al Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

**4.1.** În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, verificând argumentele apelului în raport cu materialele cauzei și prevederile legii, ținând cont de opiniile participanților la proces, a ajuns la concluzia că, apelul urmează a fi admis, din alte motive decât cele invocate, cu casarea sentinței în cauză în latura pedepsei penale, rejudecată cauza și pronunțată o nouă hotărâre în această parte potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Inculpații *Ciornea Alexandr* și *Gudima Dmitri* fiind audiați în cadrul examinării cauzei și chestionați sub jurământ în conformitate cu art.108 și art. 364<sup>1</sup> Cod de procedură penală, vina în săvârșirea acțiunilor ilegale au recunoscut-o pe deplin și au declarat instanței că cele indicate în rechizitoriu corespund adevărului.

Făcând o apreciere obiectivă a aspectelor de fapt și de drept ale cauzei prin prisma bazei probante administrate de către organul de urmărire penală, instanța de apel a ajuns la concluzia privind legalitatea sentinței adoptate în partea încadrării juridice a acțiunilor inculpatului *Ciornea Alexandr* de comiterea infracțiunii imputate, iar acțiunile acestuia corect au fost încadrate conform prevederilor art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal - *huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă ordinea publică, cu aplicarea violenței asupra persoanelor de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, acțiuni care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, comis de două persoane.*

Instanța de apel a menționat faptul că, la data de 31 decembrie 2021 a intrat în vigoare Legea nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Potrivit sancțiunii art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, fapta incriminată inculpaților *Ciornea Alexandr* și *Gudima Dmitri*, prevede pedeapsă sub formă de amendă în mărime de la 750 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani.

Potrivit alin. (3) art.16 Cod penal, infracțiunea comisă de către inculpații *Ciornea Alexandr* și *Gudima Dmitri* este calificată ca fiind mai puțin gravă, adică se încadrează în limita prevăzută de lege în vederea aplicării actului amnistie.

De asemenea, infracțiunea incriminată în baza art.287 alin.(2) lit. b) Cod penal nu se enumeră printre cele care potrivit art.6 al Legii nr.243 din 24.12.2021 sunt exceptate de la aplicarea amnistiei.

Astfel, instanța de apel a constatat că, circumstanțele cauzei deduse judecării îndeplinesc condițiile de aplicare a actului amnistiei în privința inculpaților Ciornea Alexandr și Gudima Dmitri în temeiul Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Deasemenea, instanța de apel a ajuns la concluzia că, în baza art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal în privința inculpaților Ciornea Alexandr și Gudima Dmitri urmează a fi aplicată pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 600 u.c.

În acest sens, la stabilirea cuantumului acesteia, instanța de apel a luat în considerație că, infracțiunea incriminată face parte din categoria celor mai puțin grave, relevant fiind și prezența circumstanței atenuante în baza art.76 Cod penal, sub formă de recunoașterea vinovăției și contribuirea activă la descoperirea infracțiunii, precum și lipsa a careva circumstanțe agravante în temeiul art.77 Cod penal, fiind relevant și faptul că nu se află la evidența medicilor narcolog și psihiatru.

**5.** Decizia instanței de apel este atacată cu *recurs* de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Bodareu Octavian, care solicită casarea parțială a acesteia, **în privința inculpatului Ciornea Alexandr**, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În susținerea recursului declarat invocă ilegalitatea deciziei contestate din motiv că, în speță, inculpatul Ciornea Alexandr, sustrăgându-se de la judecată, nu a sesizat instanța în scris privind acordul la aplicarea amnistiei în privința sa și nu a declarat în nici un fel refuzul în aplicarea acestei legi.

Prin urmare, se constată ilegalitatea aplicării actului amnistiei, or art. 2 alin. (4) al Legii nr.243 din 24.12.2021 privind amnistia, se referă la persoana care se opune să-i fie aplicată amnistia în fața instanței de judecată, cu prezența fizică, de altfel, dânsul poate să-și dea acordul pe alt dosar, deoarece amnistia poate fi aplicată doar o singură dată.

Numai în condițiile în care cauza este examinată în lipsa inculpatului și fiind anexată o cerere din partea acestuia, legalizată în ordinea stabilită, ar putea fi aplicată amnistia.

În drept, recurentul a indicat că recursul se întemeiază în baza art. 427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală (redacția legii în vigoare la data declarării recursului, până la 01.09.2023), însă conținutul recursului declarat nu conține argumentarea și dezvăluirea temeiului de recurs invocat.

**6.** Asupra recursului declarat, în conformitate cu prevederile art.431 alin.(1) pct.1<sup>1</sup>) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr. 66 din 05.04.2012), a depus referință avocatul Boldescu Tatiana în numele inculpatului Ciornea Alexandr, care pledează pentru respingerea acestuia, ca inadmisibil.

**7.** Examinând admisibilitatea recursului declarat, în raport cu materialele cauzei

și prevederile cadrului legal aplicabil, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. XI alin.(3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) (nr.246 din 31.07.2023, în vigoare 01 septembrie 2023), recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Totodată, din textul legii menționate, rezultă că procedura de examinare a admisibilității recursurilor depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a acestei legi, urmează să fie efectuată conform noilor modificări introduse în prevederile Codului de procedură penală, în vigoare din 01 septembrie 2023.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală (în redacția Legii nr.246 din 31.07.2023, în vigoare 01 septembrie 2023), instanța de recurs, examinând admisibilitatea recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în baza materialelor din dosar, este în drept să declare recursul inadmisibil în cazul în care constată că, recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Din textul recursului, completul de judecată reține că, autorul își exprimă dezacordul cu hotărârea instanței de apel de aplicare în privința lui Ciornea Alexandr a Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (nr.243 din 24.12.2021, în vigoare 30.12.2021), invocând că, prevederile art.2 alin.(4) al legii menționate, se referă la persoana care se opune să-i fie aplicată amnistia în fața instanței de judecată, cu prezența sa fizică.

Studiind textul deciziei atacate, în raport cu motivele invocate în cererea de recurs, completul de judecată constată că, cele invocate de către recurent, nu și-au găsit confirmarea la examinarea admisibilității recursului declarat, dat fiind faptul că instanța de apel a adoptat o soluție legală și întemeiată.

Astfel, prin decizia instanței de apel din 15.11.2022, lui Ciornea Alexandr, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute la art.287 alin.(2) lit.b) Cod penal, i s-a stabilit o pedeapsă cu amendă în mărime de 600 (șase sute) unități convenționale, și în baza art.2 alin.(4) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (nr.243 din 24.12.2021, în vigoare 30.12.2021), Ciornea Alexandr a fost eliberat de executarea pedepsei aplicate.

Potrivit materialelor cauzei, prezenta cauză penală a fost examinată de către instanța de fond în temeiul art.364<sup>1</sup> Cod de procedură penală, în baza probelor administrate la faza urmăririi penale, acceptate în corespundere cu alin.(3) al normei menționate, de către inculpatul Ciornea Alexandr, prin cererea depusă personal până la începerea cercetării judecătorești.

Prevederile art.2 alin.(4) al Legii nr.243 din 24.12.2021, indică că „*în privința persoanei care refuză încetarea procesului penal, conform alin.(1)-(3) din prezentul articol, instanța de judecată, la pronunțarea sentinței, poate hotărî încetarea procesului penal dacă, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată, inculpatul întrunește criteriile stabilite la art.1 și nu cade sub incidența art.6*”.

Analizând materialele cauzei, completul de judecată constată că, circumstanțele cauzei deduse judecării îndeplinesc condițiile de aplicare în privința inculpatului Ciornea Alexandr a prevederilor art.2 alin.(4) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (nr.243 din 24.12.2021, în vigoare 30.12.2021).

Faptul neprezentării inculpatului la examinarea cauzei în instanța de apel, nu reprezintă temei de neaplicarea în privința acestuia a actului de amnistie menționat, ori Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (nr. 243) a fost adoptată la 24.12.2021 și a intrat în vigoare la 30.12.2021, după ce a fost pronunțată de către instanța de fond sentința la data de 10 decembrie 2021, iar cele invocate de procuror în recursul declarat, referitor la necesitatea prezenței personale fizice a inculpatului în ședința de judecată și necesitatea exprimării acceptului scris sau refuzului aplicării actului de amnistie, nu se regăsesc în art.2 din Legea nr.243 din 24.12.2021, ca condiție obligatorie de aplicare a actului de amnistie în temeiul art.2 alin.(4) din această lege.

În acest sens completul de judecată reține că art.2 alin.(1)-(3) din Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova (nr.243 din 24.12.2021, în vigoare 30.12.2021), instituie condiție de aplicarea actului de amnistie în temeiului cererii scrise a inculpatului, astfel de către ultimul fiind exprimat acordul scris referitor la încetarea procesului penal în temeiul actului de amnistie, cerința care se regăsește și prin prevederile art. 332 alin.(5), art. 285 alin.(2), art. 275 pct.4) Cod de procedură penală, iar pentru inculpatul care refuză aplicarea actului de amnistie în temeiul cererii scrise conform art. 2 alin.(1)-(3), instanța de judecată la soluționarea cauzei prin pronunțarea sentinței poate hotărî aplicarea actului de amnistie în temeiul art. 2 alin.(4) al Legii nr. 243 din 24.12.2021, în vigoare 30.12.2021, care la caz constituie o excepție legală din prevederile art.2 alin.(1)-(3) din Legea menționată, această soluție fiind compatibilă cu prevederile art. 389 alin.(4) pct. 2) Cod de procedură penală.

Totodată, completul de judecată reține că, refuzul aplicării actului de amnistie în temeiul cererii scrise și prevăzute de art.2 alin.(1)-(3) al Legii nr. 243 din 24.12.2021, în vigoare 30.12.2021, poate avea mai multe forme, devreme ce legiuitorul nu a stabilit expres în actul de amnistie o anumită formă de refuz, iar legea a fost adoptată în scopul aplicării acesteia.

Având în vedere considerentele menționate supra și raportând situația reținută în cauză la prevederile art.432 alin.(2) Cod de procedură penală, completul de judecată concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art.414-419 Cod de procedură penală, iar critiquele din recursul înaintat de procuror nu și-au găsit confirmare, acesta fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, -

### **d i s p u n e :**

Inadmisibilitatea recursului declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Bălți, Bodareu Octavian, împotriva deciziei din 15 noiembrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, în cauza penală în privința lui *Ciornea Alexandr*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Țurcan Anatolie

Judecători

Daguța Sergiu

Eremciuc Ghenadie